

Jedrsko energija? Čas je za temeljit pogovor-Delo-sobotna priloga

Zoran Kus je 3. junija 2023 v prispevku »*Jedrsko energija? Čas je za temeljit pogovor*« zapisal predstavitev bistvenih dejstev, pred odločitvijo o morebitni gradnji nove jedrske elektrarne. Začel je z glavnimi merili, cena, trajanje gradnje, ogljični odtis in trajnostnost ter nadaljeval z verjetno proizvodno ceno elektrike iz načrtovane nuklearke. Opozoril je na potrebo po odlaganju vseh radioaktivnih odpadkov, na jedrsko okoljsko obremenitev in na povezavo med civilno in vojaško jedrsko industrijo. Zaključil je s potrebo po pregledni in demokratični razpravi. Trditve je podprl z viri. Vse to bi morali volivci, ki bodo odločali na referendumu o jedrski prihodnosti, vedeti. Gradnja novega jedrskega objekta bi, kot je zapisal, pomenila tudi ogromno finančno tveganje države, ne le jedrski hazard.

Pravzaprav je zapis Zorana Kusa dokaj mil. Ne opozarja na agresivnost jedrskih lobistov, ki so celo nezakonito financirali načrtovanje gradnje JEK2, na kar je opozorilo Računsko sodišče v revizijskih poročilih. Ne opozarja na vpliv jedrskega lobiranja na politiko, ki se je razgalilo v predlogu *Resolucije o jedrski in sevalni varnosti v Republiki Sloveniji za obdobje 2024-2033 (ReJSV-2)*. V te resoluciji so predlagali, da naj bi *Direktorat za energijo* postal *promocijski organ za jedrsko energijo*. Prav tako ne opozarja na psihozo, ki jo jedrski lobisti že vrsto let ustvarjajo med prebivalstvom, da bomo brez jedrske energije ostali v temi in mrazu.

Čeprav je prispevek popolnoma nevtralen in nudi osnovo za demokratično razpravo, je že deležen grobe kritike na Twitterju. Namesto z argumenti se nasprotniki odzivajo z žaljivkami, kar je slaba popotnica nujnemu dialogu. Najglasnejše vodilo zagovornikov jedrske energije, da denar ne seva, ni etičen. Njihovo povečevanje jedrske energije pa je pretirano. Jedrska energija sedanje polovice NEK predstavlja zgolj 5 % celotne energijske oskrbe Slovenije. Celo drva nam dajo več energije kot nuklearka!

Slovenija je najmanjša jedrska država na svetu, kot taka tudi najbolj ranljiva. Je tudi edina jedrska država, ki nima urejenega odlagališča za nobeno vrsto jedrskih odpadkov, kar je zaskrbljujoče.

Argumenti o primernosti jedrske energije, ki veljajo v mnogo večjih državah, pri nas ne držijo. Mednarodni strokovnjaki celo zatrjujejo, da lokacija nuklearke v Krškem ni primerna zaradi potresne nevarnosti.

Nenavadno je, da gospodarstveniki in ekonomisti, ki zagovarjajo gradnjo jedrske elektrarne, spregledajo trajanje gradnje. Čez dvajset let, ko bi jedrska elektrarna šele začela proizvajati energijo in vračati naložbo, bi bila naložba v sončno ali vetrno energijo že dvakrat povrnjena. Reklo, čas je denar, velja zlasti v energetske naložbah.

Pričakujem, da bo Delo nadaljevalo jedrski dialog in dopustilo vsem, da predstavijo svoja stališča.

8bb99ab1138ef6d258a97e44a225d4a8b64bc1264230e256163c094af6648f91

8. 06. 2023

Matjaž Valenčič, neodvisni energetski strokovnjak, Portorož